

בס"ד, כ"ג אייר תשס"ט
17 מאי 2009
תיק מס' 69/028, בית שמש

פסק דין

הצדדים קבלו את הח"מ כבורר הן לדין והן לפשרה, וחתמו על הסכם בוררות כנדרש.
לבקשת הצדדים, ומפאת דחיפות הענין נידון הענין בפני בורר יחיד. הבורר הדגיש בפני הצדדים את חסרון הדיון בפני דן יחיד. הצדדים עמדו על דעתם: רצונם להתדיין בפני דן יחיד. בכל מקום שמופיע בפסק דין זה "בית הדין" הכוונה לבורר.
ביה"ד קיים דיון בנוכחות הצדדים בו פרטו הצדדים את טענותיהם. כמו כן הוגשו לביה"ד מסמכים שונים ע"י שני הצדדים.
לא נפרט בפסק הדין כל טענה וכל פרט ופרט שנטענו בפנינו אלא רק את עיקרי הדברים.

טענות וראיות

העובדות

- א. הנתבע (בעל מסעדה) פנה אל התובע (בעל משרד פרסום) בבקשה לביצוע העבודות דלהלן: עיצוב תפריט, הדפסת תמונות קנבס ובניית אתר אינטרנט. התובע הסכים. בהצעת המחיר נאמר שמדובר על עיצוב תפריט בשני גדלים והדפסת התפריטים במאתים עותקים. מחיר העסקה = 10,000 ₪ + מע"מ. צורת התשלום: 12 תשלומים חדשיים. הנתבע הפקיד צ'קים ע"פ הנ"ל אצל התובע. הציק הראשון, ע"ס 1165 ₪ נפדה.
- ב. התובע החל בעבודתו, הגיע למסעדה שבבעלות הנתבע וצילם צילומים רבים לצורך התפריטים, התמונות ואתר האינטרנט המתוכנן. התובע בחר מתוך כל הצילומים שנעשו את הטובים ביותר (75 צילומים) לצורך המשך העבודה. כמו"כ הכין התובע תפריט מעוצב. התפריט היה אמור להיות בהיקף 4 עמודים. בפועל עוצבו רק 3.5 עמודים.
- ג. בשלב זה נתגלעה מחלוקת קשה בין הצדדים. הנתבע ביקש מהתובע לשנות מעט את אחד התפריטים. התובע סירב היות שלדעתו סוכם על הכנת שני תפריטים שונים בגדלם אך לא בתוכנם. הנתבע טוען ששינוי קל אינו מגדיר את שני התפריטים כשונים. כן ביקש הנתבע

מהתובע שכיתוב מסויים יופיע בעמוד האחורי של התפריט בצורה בולטת במקום בתחתית התפריט ובצורה מוקטנת. התובע סירב, היות ולדעתו התוצאה תהיה גרועה מבחינה חזותית, והוא אינו מעונין לבצע עבודות גרועות שיוציאו לו שם של בעל מקצוע גרוע.

ד. הצדדים לא הצליחו להגיע להסכמה בדבר המשך ביצוע העבודה, והנתבע ביטל את הצ'קים שנמסרו לתובע.

טענות הצדדים

א. לדעת התובע, הנתבע גרם לביטול העבודה, כיוון שרצה שני תפריטים, דבר שאינו כלול בהסכם. ובפרט בכך שביטל את הצ'קים. ולדעת הנתבע, התובע גרם לביטול העבודה, כיוון שלא הסכים לבצע את דרישות הנתבע.

ב. הנתבע מוכן עדיין לשלם את מלוא הסכום, בתנאי שהתובע יסיים את עבודתו ע"פ הדרישות שהוצגו בפניו. התובע אינו מוכן לסיים את העבודה בשום אופן, גם בגלל חוסר אמון בנתבע, וגם מפני שהעבודה לוקחת לו זמן רב, ולדבריו יש לו עבודות רווחיות יותר. למעשה, ציין התובע, ביטול הצ'קים ע"י הנתבע שיחק לידי.

ג. הצדדים חלוקים גם בהערכת שווייה של העבודה שבוצעה.

ד. התובע טוען, שהמחיר שהוסכם עליו (לעבודה כולה) היה נמוך מאוד ביחס לשוי העבודה - עד כדי מחצית. ולטענתו, כיוון שהעבודה לא הושלמה. אין לחשב את שווי העבודה בהתאם למחיר שסוכם, שהוא מחיר לעיסקת חבילה, אלא על פי שווי העבודה כמות שהיא.

ה. לטענתו, עליו לקבל:

1. 6,750 ₪ + מע"מ עבור 75 צילומים, לפי מחיר 90 ₪ לצילום מחוץ לסטודיו (לדבריו, זהו המחיר הנמוך ביותר שהוא גובה).

2. 2,100 ₪ + מע"מ עבור עיצוב 3.5 עמודי תפריט, לפי מחיר 600 ₪ לעמוד.

3. \$20 + מע"מ עבור רכישת דומיין לצורך אתר האינטרנט (האתר עצמו עדיין לא הוקם).

4. \$100 + מע"מ עבור יעוץ לשיפור הלוגו.

5. 14 ₪ עמלת החזרת צ'ק.

- ו. מתוך הני"ל קיבל התובע סך 1,000 ₪ + מע"מ כתשלום ראשון.
- ז. יתרת התביעה איפה 9,330 ₪ + מע"מ ועוד 14 ₪.¹
- ח. לטענת הנתבע, חלק מהתמונות שהתקבלו אינן טובות. ואינן שוות כמעט דבר. עבור התפריט הוא אינו חייב לשלם כיוון שלא קיבל לידיו תפריט גמור. לטענתו הסכום ששולם (1,165 ₪) הינו שוויה של העבודה שבוצעה עד היום.

דיון

מי אשם בביטול העסקה

- א. השאלה המרכזית בעומדת בפנינו היא כמובן מי אשם בביטול העסקה, ומהי התוצאה מאשמה זו?
- ב. נקדים ונאמר כי קבלן, בשונה מפועל אינו רשאי לחזור בו,² משום שאינו נחשב "עבד" כמו פועל. ולפיכך, קבלן החוזר בו – לעולם ידו על התחתונה. יש אף שאמרו שאם חוזר בו הקבלן, הרי שבעה"ב מתחייב לשלם את שכרו של הקבלן רק לאחר שתושלם העבודה ע"י אחרים.³ במקרה שלפנינו אף נעשה קנין שטר בין הצדדים.
- ג. בנדון דידן, לענ"ד, אין לראות בביטול הצ'קים כחזרת הנתבע מהעסקה. והרי הנתבע הצהיר, וכתב, וחזר על עמדתו זו בביה"ד כי הוא מעונין בביצוע העסקה. ביטול הצ'קים נעשה מחוסר ברירה וכאמצעי לחץ על התובע, כדי שהלה יקיים את העסקה.
- ד. מאידך, סירובו של התובע להשלים את העסקה, הוא בפרוש חזרה מהעסקה. התובע אף הצהיר בביה"ד: היה נוח לי מאוד שהוא ביטל את הצ'קים, משום שנמאס לי לעבוד איתו...אני סתם מפסיד כסף...יש לי עבודות רווחיות יותר. אין לך חזרה גדולה מזו.

¹ לפי שער 1 \$ = 4 ₪.

² ע'י רש"י מסכת בבא מציעא דף ע"ז ע"א ד"ה "יד פועל על העליונה". תוס' שם דף מח' ע"א ד"ה "והא". אמנם הגהות אשרי על הרא"ש פרק השוכר את האומנן סימן ו' חולק וסובר דאף קבלן יכול לחזור בו (ויתכן שזו גם דעת תוספות בבא מציעא דף י' ע"א ד"ה "יכול לחזור בו"). אולם אף לדעת הג"א לעולם ידו של הקבלן על התחתונה, בשונה מפועל. ע'י בשו"ת אבני נור חלק חו"מ סי' נב' אותיות ז', ח', ט', י' ארבעה הסברים מדוע אף קבלן יכול לחזור בו, ואכמ"ל. ע'י גם רמ"א חו"מ סימן שלג' סעיף א' ופת"ש שם סק"ב.

³ מחנה אפרים הלכות שכירות פועלים סימן ה' ד"ה "ואיך שיהיה". ושו"ת שואל ומשיב מה"ג חלק א' סימן תסט"ו.

ה. ובעוד שאולי ניתן להסכים עם התובע כי לא התחייב לשני תפריטים (על אף שהשוני ביניהם קטן), אולם לא ניתן לקבל את סירובו לעשות כדבר הנתבע משום "שהתוצאה תהיה גרועה". בכך לא הותיר התובע ברירה ביד הנתבע אלא לראות את העסקה כמבוטלת.

ו. אשר על כן הדעת נוטה שהתובע הוא החוזר בו וידו על התחנתונה.

הערכת שווי העבודה שנעשתה

ז. אין מקום לקבל את דבריו של התובע כי המחיר שסוכם אינו מייצג את המחיר האמיתי. גם משום שמחיר זה הוא הרלוונטי לעסקה שבפנינו, יהיו השיקולים לקביעתו אשר יהיו. וגם משום סוף סוף ידו של החוזר בו על התחנתונה. נעיר גם כי מבדיקות שערך ביה"ד מסתבר כי המחיר אינו נמוך במיוחד.

ח. קביעת המחיר שעל הנתבע לשלם במקרה זה עבור מה שנהנה מעבודת התובע הינה קשה ובוודאי לוקה בחסר בהיותה הערכה. "ושגיאות מי יבין".

ט. הקמת אתר אינטרנט – לא בוצעה כלל. לא ברור מטענות הצדדים איזה סוג של אתר מדובר, ולאילו רמה של עיצוב התכוונו הצדדים. עכ"פ גם אם נניח כי מדובר על אתר סטטי פשוט המבוסס על תבניות HTML עדיין עלות הקמת אתר מעין זה כעסקה נפרדת עשויה להגיע לכדי 2,000 ₪.

י. הדפסת תמונות קנבס – לא נחתם חוזה ברור בין הצדדים המפרט על כמה תמונות מדובר, מה גודלן המדויק של התמונות, והאם מדובר גם על ציפוי לכה ומתיחה על עץ. לעני"ד, ובהעדר נתונים מדויקים, יש להחשיב סעיף זה לפחות לכדי 1,000 ₪.

יא. עיצוב התפריט והדפסתו - התמונות צולמו.⁴ התפריט עוצב כמעט לגמרי (למעט השינויים הקלים שבקש הנתבע). התפריט לא הודפס. לעני"ד השלמת עיצוב התפריט ע"י גרפיקאי מקצועי + הדפסת התפריטים עלולה להגיע לכדי 800 ₪.

יב. ולפיכך הנתבע עלול להוציא סך 3,800 ₪ + מע"מ להשלמת העבודה המוזמנת. וא"כ יש לנכות הסך הנ"ל מסכום העסקה הכוללת (10,000 ₪ + מע"מ).⁵

⁴ הכנת האוכל ועיצובו ע"י הנתבע.

⁵ ע"פ הנ"ל אין צורך להכנס לחישובי התובע.

- יג. התביעה להחזר עמלת הצ'ק שחזר נדחית, היות שבזמן הפקדת הצ'ק היה ידוע לתובע כי הצ'ק בוטל.
- יד. כל צד ישא בהוצאותיו.
- טו. כמובן שעל התובע להעביר את עבודתו לנתבע באופן מושלם ופתוח להמשך העבודה ע"י אחרים.

מסקנות:

1. פסק דין זה מבטל ובא במקומו של פסק הביניים שניתן בתאריך ח' ניסן תשס"ט בענין שבין הצדדים.
2. התובע יעביר תוך 7 ימים מיום מתן פסק הביניים זה את כל החומר שבידו לידי הנתבע בצורה שהנתבע יוכל להמשיך ולעבד את החומר (קבצים פתוחים) כרצונו.
3. הנתבע ישלם לתובע סך 200 ₪ + מע"מ תוך 7 ימים מיום מתן פסק דין זה.
4. תשלום זה, יצטרף לתשלום בסך 1,165 ₪ ששולם בטרם נפתח הליך הבוררות, ולתשלומים הנקובים בפסק הביניים (5 תשלומים בסך 1,165 ₪ כל אחד) כך שבסופן של דבר הנתבע ישלם לתובע סך 6,200 ₪ + מע"מ. בכך מסתיימים תשלומי הנתבע לתובע.

והאמת והשלום אהבו

הרב אליעזר שנקולבסקי

אב"ד